

Sygn. akt XI W 4077/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 stycznia 2016 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie XI Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Małgorzata Smulewicz

Protokolant: Monika Krajewska

w obecności oskarżyciela publicznego – w jego imieniu K. K.

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 7 stycznia 2016 roku w W.

sprawy **A. C.**

córki L. i J. z domu W.

urodzonej dnia (...) w S.

obwinionej o to, że:

w dniu 20 sierpnia 2014 r. w siedzibie Straży Miejskiej na ulicy (...) w W. będąc właścicielem pojazdu marki V. o numerze rejestracyjnym (...), wbrew obowiązkowi nie wskazała na żądanie uprawnionego organu, komu powierzyła w/w pojazd do kierowania w dniu 26.07.2014 r. o godzinie 17:57 na Al. (...) w W.,

to jest o wykroczenie z art. 96 § 3 KW,

orzeka

I. obwinioną **A. C.** uznaje za winną popełnienia zarzucanego jej czynu stanowiącego wykroczenie z art. 96 § 3 kw i na podstawie art. 96 § 3 kw skazuje ją, a na podstawie art. 96 § 1 kw w zw. z art. 96 § 3 kw i art. 24 § 1 i 3 kw wymierza obwinionej karę grzywny w wysokości 200 (dwieście) złotych;

II. na podstawie art. 627 kpk w związku z art. 119 kpw, art. 118 § 1 kpw zasądza od obwinionej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 (sto) złotych tytułem zryczałtowanych kosztów postępowania oraz kwotę 30 (trzydzieści) złotych tytułem opłaty.

Sygn. akt XI W 4077/15

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy głównej Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 26 lipca 2014 r. o godz. 17:57 w W. przy (...), za pomocą urządzenia samoczynnie rejestrującego pomiar prędkości zostało wykonane zdjęcie pojazdowi marki V. o numerze rejestracyjnym (...), którego kierowca nie zastosował się do ograniczenia prędkości określonego ustawą i przekroczył dozwoloną prędkość o 28 km/h.

Na podstawie Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców ustalono, iż właścicielem pojazdu jest A. C.. Do tak ustalonego właściciela pojazdu wysłano wezwanie wraz z formularzami oświadczeń do wyrażenia zgody na ukaranie mandatem karnym za popełnienie wykroczenia z art. 92a kw, bądź do wskazania kierowcy, który prowadził pojazd w

dniu popełnienia czynu oraz formularz oświadczenia do wyrażenia zgody na przyjęcie mandatu karnego w przypadku niewskazania osoby kierującej pojazdem. Poczta została podjęta osobiście przez A. C. dnia 13.08.2014r. (k. 5).

Odpowiedź (data pisma 20..08.2014 r.) na powyższe pismo nadesłał do Straży Miejskiej W. C. – mąż A. C. i jednocześnie współwłaściciel pojazdu marki V. o numerze rejestracyjnym (...). W piśmie tym nie zostało wskazane, kto prowadził w/w pojazd w miejscu i czasie wskazanym w wezwaniu.

Następnie do A. C. zostało wysłane wezwanie do osobistego stawiennictwa w terminie 7 dni w Oddziale Ogólnomiejskim Straży Miejskiej (...) W.. Wezwanie to zostało odebrane osobiście przez adresata w dn. 13.11.2014 r. Następnie A. C. nadesłała do Straży Miejskiej pismo, w którym zadeklarowała gotowość do współpracy w celu jak najszybszego wyjaśnienia sprawy, kwestionując przy tym sposób postępowania Straży Miejskiej, w szczególności nieudostępnienie fotografii dokumentującej wykroczenie drogowe, które miało zostać popełnione przy użyciu jej pojazdu. A. C. wskazywała też wówczas, że samochód jest zarejestrowany na dwie osoby, w związku z czym nie rozumie, dlaczego to ona została wezwana do wskazania osoby kierującej pojazdem w czasie popełnienia czynu z art. 92a kw. Także i to pismo nie zawierało wskazania osoby kierującej pojazdem marki V. o numerze rejestracyjnym (...) w dn. 26 lipca 2014 r. o godz. 17:57. A. C. nie stawiała się także na przesłuchanie w siedzibie Oddziału Ogólnomiejskiego Straży Miejskiej (...) W..

W związku z powyższym Straż Miejska (...) W. skierowała do tut. Sądu wnioski o ukaranie A. C. o wykroczenie z art. 96 § 3 kw, celem rozpoznania sprawy na zasadach ogólnych.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: częściowo wyjaśnień obwinionej złożonych w postępowaniu przed Sądem, częściowo zeznań świadka W. C. złożonych w postępowaniu przed Sądem, notatki urzędowej (k. 14-15), pisma świadka W. C. (k. 6), pism obwinionej (k. 10, 40-41), płyty CD (k. 39).

Obwiniona na rozprawie w dn. 7 stycznia 2016 r. nie przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu. Wyjaśniała wówczas, iż jej zdaniem wywiązała się z obowiązku i odpowiedziała w zakreślonym terminie na wezwanie wystosowane do niej przez Straż Miejską. Dodała przy tym, że nie mogła wskazać kierowcy pojazdu, gdyż nie wie, kto w danej chwili nim jeździ.

Obwiniona podtrzymała wyjaśnienia pisemna złożone w piśmie z dn. 17.12.2015 r. (k. 40-41). W piśmie tym A. C. podnosiła, iż nie była w siedzibie Straży Miejskiej (...) W., nie zgadza się zatem z tym fragmentem zarzutu, który wskazuje tą siedzibę jako miejsce popełnienia przez nią wykroczenia. Obwiniona wskazywała nadto, że nie jest jedyną właścicielką samochodu marki V. o numerze rejestracyjnym (...), gdyż należy on także do jej męża W. C.. Obwiniona kwestionowała także konstrukcję wystosowanego do niej wezwania alternatywnego do wskazania osoby kierującej pojazdem lub wyrażania zgody na ukaranie mandatem karnym za popełnione wykroczenie drogowe bądź niewskazanie osoby kierującej. Dodała, że nie zostały dołączone do wezwania żadne dowody wskazujące na możliwość popełnienia wykroczenia przez kierowcę należącego do niej samochodu oraz że sama jeździła autem sporadycznie, poza nią z pojazdu korzystali jej mąż, syn, zięć oraz córka. A. C. wskazała nadto, że osobiste stawiennictwo w siedzibie SM nie było możliwe, a to z uwagi na jej nieobecność w W. oraz zły stan zdrowia. W dalszej części pisemnych wyjaśnień obwiniona nie zgadzała się z niemożliwością udostępnienia przez Straż Miejską fotografii dokumentującej popełnienie wykroczenia i wywnioskowała, że skoro ta dokumentacja nie może być jej udostępniona, to nie ma sensu jej ewentualna wizyta w siedzibie Straży Miejskiej. Obwiniona wskazywała także na kolizję nałożonego na nią obowiązku dotyczącego wskazania osoby prowadzącej pojazd z przestępstwem fałszywego oskarżenia dodając, że nie mając pewności co do osoby kierowcy nie chce oskarżyć osoby niewinnej i narazić się tym samym na odpowiedzialność za wskazane wyżej przestępstwo. Obwiniona opisała również ciężką sytuację życiową w jakiej się znalazła w związku ze zwolnieniem z pracy i problemami zdrowotnymi.

Podczas rozprawy obwiniona potwierdziła ponownie, iż nie stawiała się w siedzibie Straży Miejskiej ze względu na stan zdrowia oraz przekonanie, że nie zostanie jej udostępniona dokumentacja fotograficzna wykonana przez urządzenie

rejestrujące. Obwiniona wskazywała ponownie również na swoją sytuację materialną i życiową, twierdząc, że grzywna w wysokości 500 złotych jest dla niej karą dotkliwą, niełatwą do wykonania.

Po okazaniu zdjęcia zapisanego na płycie CD (k. 39 akt sprawy) obwiniona stwierdziła, iż wszystkie osoby, które miały dostęp do samochodu były przez nią pytane, czy prowadziły go w chwili popełnienia wykroczenia i nikt nie przyznał się do tego, ona sama nie jest w stanie określić na podstawie zdjęcia, kto prowadził pojazd.

Sąd zważył, co następuje:

Poza sporem w sprawie pozostaje, iż funkcjonariusze Straży Miejskiej (...) W. ujawnili w dniu 26 lipca 2014 r. o godz. 17:57 w W. przy (...) wykroczenie z art. 92a kw, polegające na przekroczeniu przez osobę kierującą pojazdem V. o numerze rejestracyjnym (...) dopuszczalnej prędkości o 28 km/h. Świadczy o tym zdjęcie dokumentujące powyższe zdarzenie zawarte na płycie CD (k. 39).

Nie ulega również wątpliwości, iż wyżej wymienione auto stanowiło wówczas własność A. C., co zostało ustalone na podstawie danych zawartych w Centralnej Ewidencji Pojazdów i Kierowców. Bez znaczenia pozostaje przy tym fakt, iż samochód był objęty małżeńską współwłasnością łączną. Bezsorna pozostaje okoliczność, iż A. C. jako właściciel pojazdu została wezwana do wskazania komu powierzyła do używania bądź kierowania auto. Obwiniona dopiero po odebraniu wezwania do stawienia się w siedzibie Oddziału Ogólnomiejskiego Straży Miejskiej zredagowała pismo, w którym, choć wyraziła chęć współpracy w celu zakończenia sprawy, nie wskazała osoby, której powierzyła samochód. Obwiniona nadto na żadnym etapie postępowania nie kwestionowała okoliczności bycia właścicielem w/w samochod.

W ocenie Sądu wyjaśnienia obwinionej nie zasługują jednak na wiarę, zaś nieprzyznawanie się do winy wynika z błędnego rozumienia własnej sytuacji procesowej i stanowi o przyjętej linii obrony. W odniesieniu do argumentów podniesionych w jej wyjaśnieniach, zarówno ustnych jak i pisemnych odczytanych na rozprawie Sąd stwierdził, iż nie zasługują na uwzględnienie i jako takie nie wskazują na możliwość uniewinnienia obwinionej.

Nie jest zasadny zarzut co do tego, że obwiniona nigdy nie była w siedzibie Straży Miejskiej (...) W.. Jak zostało to już przedstawione przez Sąd w toku rozprawy, miejscem popełnienia czynu opisanego w art. 96 § 3 kw, w związku z jego skutkowym charakterem jest miejsce wystąpienia skutku. Skutek ten ma zaś postać braku informacji po stronie organu uprawnionego do żądania wskazania osoby kierującej pojazdem. W realiach niniejszej sprawy miejscem tym będzie więc siedziba Oddziału Ogólnomiejskiego Straży Miejskiej (...) W., bowiem to ten organ wystosował do obwinionej wezwanie i to na zapytanie tego organu nie udzielono konkretnej odpowiedzi.

Odnosząc się do zarzutu, iż obwiniona była jedynie współwłaścicielką samochodu, którym popełniono wykroczenie, Sąd także i ten zarzut uznał za bezzasadny. Zważyć należy, iż w przypadku współwłasności powierzenie pojazdu może polegać na dokonaniu pomiędzy współwłaścicielami podziału do korzystania z pojazdu będącego przedmiotem współwłasności i przyznaniu jednemu z nich na zasadzie wyłączności prawa do korzystania. W ocenie Sądu w przypadku, gdy jeden z współwłaścicieli wyłącznie użytkuje pojazd, przez spełnienie obowiązku określonego w art. 96 § 3 kw, należy uznać wskazanie tej osoby, na wezwanie organu prowadzącego czynności wyjaśniające. Trudno bowiem przyjąć, iż współwłaściciel, który nie korzysta z pojazdu miałby ponosić odpowiedzialność za nieprzestrzeganie przepisów ruchu drogowego przez drugiego współwłaściciela, który w ramach uzgodnionego podziału użytkował pojazd. Kwestia zaś wskazania osoby użytkującej lub kierującej pojazdem w każdym innym wypadku obciąża współwłaścicieli indywidualnie. Ze względu więc na zarzut wniosku o ukaranie – skierowany jedynie przeciwko A. C. – oraz zasadę odpowiedzialności indywidualnej i osobistej w niniejszej sprawie nie było możliwe roztrząsanie ewentualnej odpowiedzialności drugiego współwłaściciela samochodu, jej męża W. C..

Nadto zdaniem Sądu podkreślenia wymaga, iż z obowiązku wskazania kierującego pojazdem obwiniona mogłaby zostać zwolniona jedynie w przypadku, gdyby zostało ustalone, że pojazd w tym czasie został użyty wbrew jej woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mogła zapobiec. Taka sytuacja jednak nie miała miejsca. Mimo to obwiniona

nie wskazała komu powierzyła należący do niej pojazd do kierowania w oznaczonym w wezwaniu dniu. Faktu niewskazania obwiniona nie kwestionowała.

Jakkolwiek kwestionowano w judykaturze i doktrynie dopuszczalność stosowania przez straże miejskie i gminne wezwań alternatywnych (tak np. Wyrok TK z dn. 12 marca 2014 r. sygn. P 27/13, pkt 2.4 – fragment stanowiska Rzecznika Praw Obywatelskich), to jednak nie zmienia to faktu, iż przepis art. 96 § 3 kw nadal obowiązuje w polskim systemie prawnym, zaś Trybunał Konstytucyjny niejednokrotnie stwierdzał konstytucyjność tego przepisu (Wyrok TK z dn. 12 marca 2014 r. sygn. P 27/13, Wyrok TK z dn. 30 września 2015 r. sygn. K 3/13). Art. 96 § 3 kw nada może więc być podstawą odpowiedzialności prawnej na gruncie prawa wykroczeń.

Zważyć ponadto należy, iż organ prowadzący czynności wyjaśniające nie ma obowiązku dostarczania osobie wzywanej do wskazania kierującego pojazdem żadnych dowodów popełnienia wykroczenia drogowego. Właściciel pojazdu jest bowiem wzywany nie do wskazania sprawcy jakiegokolwiek wykroczenia, a osoby dysponującej pojazdem w określonym czasie. Zaznaczyć trzeba, że do ustalenia faktu prowadzenia przez kogoś pojazdu może posłużyć nie tylko fotografia z fotoradaru, ale same dane dotyczące miejsca i czasu, w którym zarejestrowano zdjęcie pojazdu przez fotoradar.

Z tego samego powodu (wezwany wskazuje kierowcę lub użytkownika, a nie sprawcę wykroczenia) błędny jest zarzut obwinionej, jakoby ewentualne wskazanie osoby niewinnej mogłoby narazić ją na odpowiedzialność za fałszywe oskarżenie o wykroczenie (art. 234 Kodeksu karnego), bowiem ustalenie samej odpowiedzialności wskazanego przez właściciela kierowcy leży już w gestii organów powołanych do ścigania wykroczeń i stwierdzających winę kierowców.

W ocenie Sądu zeznania świadka W. C., choć szczere, to jednak w swojej wymowie i argumentacji zbieżne są z wyjaśnieniami obwinionej. Wynika to w ocenie Sądu z faktu, iż jest to współmałżonek obwinionej, świadek przez nią wnioskowany, niewątpliwie zainteresowany w pomyślnym zakończeniu postępowania wobec A. C.. Z tego względu Sąd oparł na przedmiotowych zeznaniach ustalenia faktyczne jedynie częściowo.

Sąd za podstawę dokonanych w przedmiotowej sprawie ustaleń faktycznych poza dowodami w postaci wyjaśnień obwinionego oraz zeznań świadka W. C. przyjął także odczytane wyjaśnienia pisemne obwinionej (k. 40-41), zdjęcie z fotoradaru ujawnione poprzez odtworzenie zawartości płyty CD (k. 39) oraz materiał dowodowy ujawniony w trybie art. 76 § 1 kpw w postaci: notatki urzędowej (k. 14-15), pisma świadka W. C. (k. 6), pisma obwinionej (k. 10). Sąd uznał powyższe dokumenty za w pełni wiarygodne. Strony nie kwestionowały ich prawdziwości ani autentyczności, Sąd natomiast z urzędu nie dostrzegł powodów, dla których należałoby im odmówić wiarygodności i mocy dowodowej.

Dokonując subsumcji tak ustalonego w sprawie stanu faktycznego pod obowiązujące przepisy sprawa, Sąd doszedł do przekonania, że obwiniona A. C. swoim zachowaniem wyczerpała znamiona wykroczenia spenalizowanego w art. 96 § 3 kw.

Wykroczenie określone w art. 96 § 3 kw, ma ścisły związek z obowiązkiem sformułowanym w art. 78 ust. 4 Pord, zgodnie z którym właściciel lub posiadacz pojazdu jest obowiązany wskazać, na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie, chyba że pojazd został użyty wbrew jego woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec. W świetle art. 96 § 3 kw oraz art. 78 ust. 4 Pord na obwinionej, jako właścicielu pojazdu, ciążył obowiązek posiadania danych na temat osoby, której powierzyła pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Udzielenie odpowiedzi wymijającej, bądź też zasłanianie się niepamięcią, może być uznane za przejaw zachowania sprawczego z art. 96 § 3 kw. Niewskazaniem osoby, której powierzony został pojazd do kierowania lub używania, poprzez udzielenie odpowiedzi negatywnej będzie, bowiem zarówno niewskazanie tej osoby, jak i stwierdzenie zobowiązanego, że nie wie on, w czyjej dyspozycji pozostawał pojazd w czasie zdarzenia (Stefański R.A., Wykroczenia drogowe. Komentarz, Lex 2011). Jednocześnie wskazać należy, iż stosownie do treści art. 78 ust. 4 ustawy Pord właściciel lub posiadacz zwolniony jest z obowiązku wskazanego w art. 96 § 3 kw, w przypadku użycia pojazdu przez osobę nieznaną wbrew woli i wiedzy właściciela lub posiadacza w sposób niemożliwy do zapobieżenia.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy należy podkreślić, że w niniejszym postępowaniu bezsporne jest, iż w dniu 26 lipca 2014 r. o godz. 17:57 w W. przy (...) ujawnione zostało wykroczenie drogowe polegające na przekroczeniu dozwolonej prędkości przez kierowcę pojazdu marki V. o numerze rejestracyjnym (...). Potwierdził to dowód w postaci płyty CD (k. 39).

Nie ulega również wątpliwości, iż właścicielka pojazdu A. C. została skutecznie wezwana przez Straż Miejską (...) W. do wskazania kierującego pojazdem lub użytkownika pojazdu w wymienionym wyżej dniu, w określonym czasie i miejscu. Obwiniona zredagowała pismo, w którym nie wskazała, komu powierzyła pojazd do kierowania bądź używania, nie stawiała się także w siedzibie Straży Miejskiej.

Podkreślenia wymaga fakt, iż przepisy art. 78 ust. 4 i ust. 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym nie uzależniają możliwości wykonania wskazanego tam obowiązku od możliwości zapoznania się ze zdjęciem z fotoradaru i jego czytelności co do osoby kierującej tam uwiecznionej. Zatem obwiniona powinna wykonać swój obowiązek nawet bez względu na możliwość obejrzenia zdjęcia z fotoradaru i rozpoznania osoby tam się znajdującej jako kierowca.

Warto także dodać, iż z obowiązku wskazania kierującego pojazdem obwiniona mogłaby zostać zwolniona jedynie w przypadku, gdyby zostało ustalone, że pojazd w tym czasie został użyty wbrew jej woli i wiedzy przez nieznaną osobę, czemu nie mógł zapobiec. Jednakże w rozpoznawanej sprawie taka okoliczność nie miała miejsca.

Wobec powyższego Sąd uznał, że obwiniona wypełniła swoim zachowaniem znamiona wykroczenia z art. 96 § 3 kw, przy czym czyn obwinionej był społecznie szkodliwy.

Obwiniona jest osobą pełnoletnią i nie zachodziły wątpliwości odnośnie jej poczytalności. W świetle zebranego materiału dowodowego jej wina nie budzi żadnych wątpliwości. Jednocześnie wskazać należy, iż zgodnie z art. 1 § 2 kw nie popełnia wykroczenia sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu. W myśl natomiast art. 6 § 1 kw wykroczenie umyślne zachodzi wtedy, gdy sprawca ma zamiar popełnienia czynu zabronionego, to jest chce go popełnić albo przewidując możliwość jego popełnienia na to się godzi.

Zdaniem Sądu materiał dowodowy wykazał, iż obwiniona popełniła zarzucany jej czyn umyślnie. Nie dołożyła należytej staranności, aby sprawę wyjaśnić i wskazać, która osoba mogła pojazdem kierować.

Wymierzając obwinionej karę, Sąd kierował się ustawowymi dyrektywami jej wymiaru określonymi w art. 33 kw. Orzeczona kara grzywny w wysokości 200 złotych w swojej dolegliwości nie przekracza stopnia winy, jest adekwatna do stopnia wymagalności zachowania zgodnego z prawem w odniesieniu do realiów sprawy. Oceniając stopień społecznej szkodliwości czynu obwinionej Sąd zważył, że obwiniona popełnił wykroczenie na skutek naruszenia istotnego obowiązku z ustawy Prawo o ruchu drogowym. Sąd wymierzył jednak karę w wysokości oscylującej w dolnych granicach zagrożenia przewidzianego przez art. 96 § 1 kw, gdyż ma ona przede wszystkim sprawić, że obwiniona wyraźnie uświadomi sobie ciężący na niej obowiązek z art. 78 ust. 4 p.r.d. i będzie się w przyszłości wywiązywała z tego obowiązku, jak też stosowała do zasad ruchu drogowego. Taka kara, zdaniem Sądu, będzie miała pozytywny wpływ na kształtowanie właściwych postaw społecznych w omawianym zakresie. Wymierzając obwinionej karę Sąd uwzględnił też warunki materialne i finansowe obwinionej, która jest bezrobotna i pobiera świadczenie przedemerytalne. Orzeczona kara jest karą spełniającą swe cele zarówno w zakresie prewencji generalnej, jak i przede wszystkim indywidualnej. Jest ona adekwatna do okoliczności przypisanego czynu i jego społecznej szkodliwości.

Na podstawie art. 118 § 1 kpw Sąd zasądził od obwinionej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 100 (sto) złotych tytułem zryczałtowanych wydatków postępowania, których wysokość ustalono na podstawie § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2001 roku w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania oraz wysokości opłaty za wniesienie wniosku o wznowienie postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2001 r. Nr 118, poz. 1269) oraz opłatę w wysokości 30 (trzydziestu) złotych, ustaloną na podstawie art. 3 ust. 1 w zw. z art.

21 pkt 2 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych (tekst jednolity Dz. U. z 1983 r. Nr 49, poz. 223 ze zm.).